

YTTRANDE

Dnr S2017/01130/SF

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm den 22 maj 2017

Promemorian Enklare att föra över premiepensionsrätt samt upphävande av föreskrifter om hustrutillägg

Sammanfattning

SPF Seniorerna stödjer promemorians förslag men vill understryka att det krävs helt andra och kraftfullare åtgärder för att komma till rätta med de låga pensionsnivåerna. Förslagen i promemorian berör ett fåtal och skulle inte få någon effekt för dagens pensionärer eller för den delen för framtida ensamstående pensionärer.

SPF Seniorerna föreslår att

- möjligheten att överföra premiepensionsrätt mellan makar ska göras känd,
- det blir möjligt att överföra premiepensionsrätt även en kort tid efter att man gått i pension,
- det blir möjligt att överföra en samlad premiepensionsbehållning, samt att
- pensionssystemet utvärderas och förändras i sin helhet.

Allmänt

Det är de generellt låga pensionsnivåerna som är huvudproblemet för alldeles för många pensionärer i Sverige idag, snarare än inkomstskillnader mellan könen. Pensionssystemet klarar inte av att betala ut rimliga pensionsnivåer ens efter ett helt arbetsliv. Situationen är akut för dagens och de kommande årens pensionärer. Det är uppenbart att det enda som skulle göra skillnad för att åstadkomma bättre pensioner, särskilt för kvinnor, är att mer resurser tillförs systemet. Överföringar av premiepensionen kommer inte att lösa detta - vare sig på kort eller lång sikt.

En omfördelning av pensioner mellan makar kommer inte att få någon märkbar effekt på de låga pensionsnivåerna. Premiepensionsöverföringar ger inga några nya resurser in i systemet. Således löses inte problemen med dagens ohållbart låga pensioner eller att

SPF Seniorerna

Hantverkargatan 25, Box 225 74, 104 22 Stockholm

Tel 08-692 32 50 info@spfseniorerna.se

Org nr 88 80 00-2830 Pg 607678-0 Bg 5959-0182

www.spfseniorerna.se

bromsen riskerar att slå till igen på grund av systemets underfinansiering. Det krävs helt andra åtgärder.

Det är allmänt känt att de äldre som har det tuffast ekonomiskt ofta är ensamstående. För dessa finns då av naturliga skäl ingen möjlighet till överföring av premiepension. De mest utsatta personerna, för vilka det brådskar med kraftfulla åtgärder, berörs inte av förslag som rör överföring av pensioner mellan makar.

Var och en ska ha en pension som det går att leva på, utan att behöva bistånd från sin make eller maka. Något annat får anses otidsenligt. Det är också detta som är tanken med livsinkomstprincipen i pensionssystemet. Men denna princip är satt ur spel för en stor del av befolkningen, många av dem kvinnor. En person som arbetat heltid i 40 år med snittinkomst eller strax under snittinkomst "belönas" med en inkomst efter skatt som hamnar strax över gränsen för risk för fattigdom. Trots många års arbete får hälften av alla kvinnor som går i pension idag så knaper pension att delar av den kommer från garantipensionen. Så här var det inte tänkt att pensionssystemet skulle fungera. Överföring av premiepension mellan makar är inte lösningen i ett system med en princip om att arbete och individens livsinkomst ska ligga till grund för ens pension.

Avslutningsvis får det anses anmärkningsvärt att reformen av pensionssystemet och effekterna av densamma, vilka omfattar många människor och är avgörande för livskvaliteten på äldre dagar, inte har utvärderats i sin helhet. Inte minst då effekterna av reformen, särskilt den akuta frågan om de idag alldeles för låga pensionsnivåerna, är klart oönskade. Dessutom görs genomgripande översyner vid andra omfattande samhällsreformer. SPF Seniorerna anser att det är dags att pensionssystemet utvärderas och förändras i sin helhet.

Särskilt om premiepensionsrätt

Då endast 0,5 procent av paren i Sverige i dagsläget använder sig av möjligheten att överföra premiepension mellan makar behöver informationen om detta bli betydligt bättre, förslagsvis bör det tydliggöras i de årliga pensionsbeskeden. För flertalet är det dock sannolikt svårt att bedöma effekten av en överföring på både ens egen och maken/makans framtida pension. Det bör även ses över hur personer som leve i samboförhållanden kan inkluderas i möjligheten att överföra premiepension.

Att kunna överföra premiepension även en kort tid efter att man gått i pension saknas i promemorian, liksom möjligheten att överföra ens samlade premiepensionsbehållning och inte bara från det år när man först anmäler det.

SPF Seniorerna föreslår därför att möjligheten att överföra premiepensionsrätt mellan makar ska göras känd, det blir möjligt att överföra premiepensionsrätt även en kort tid efter att man gått i pension samt att det blir möjligt att överföra en samlad premiepensionsbehållning.

3.5 Slopas krav på anmälan från den mottagande parten

SPF Seniorerna stöder arbetsgruppens förslag att endast den överförande maken ska behöva anmäla överföring av premiepensionsrätt.

Arbetsgruppens förslag innebär en förenkling av anmälan om överföring av premiepensionsrätt genom att endast överförande maken behöver anmäla överföring av premiepensionsrätt, jämfört med nuvarande förfarande med en gemensamt undertecknad blankett.

Då endast 0,5 procent av paren i Sverige i dagsläget använder sig av möjligheten att överföra premiepension mellan makar behöver informationen om detta bli betydligt bättre, förslagsvis bör det tydliggöras i de årliga pensionsbeskeden. För flertalet är det dock sannolikt svårt att bedöma effekten av en överföring på både ens egen och maken/makans framtida pension. Att kunna överföra premiepension även en kort tid efter att man gått i pension saknas i promemorian, liksom möjligheten att överföra ens samlade premiepensionsbehållning och inte bara från det år när man först anmäler det.

Förslagen i promemorian skulle kunna få effekt, om än en mycket liten sådan, först för kommande generationer pensionärer. För dagens pensionärer som tvingas leva med låga pensioner har förslagen däremot ingen effekt. Dock skulle sannolikt bara en minoritet av kvinnorna beröras av förslagen även i framtiden.

3.6 Senarelagd tidpunkt anmälan från den mottagande parten

SPF Seniorerna stöder arbetsgruppens förslag att tidpunkten för att anmäla överföring av premiepensionsrätt senareläggs från den 31 januari till den 30 april det år som överföringen sker, samt att även tidpunkten för att avbryta överföringen senareläggs till den 30 april det år från och med vilket överföringen ska upphöra.

3.7 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

SPF Seniorerna stöder arbetsgruppens förslag att de nya bestämmelserna om överföring av premiepensionsrätt ska träda i kraft den 1 januari 2018.

4.2 Upphävande av föreskrifter om hustrutillägg

SPF Seniorerna stöder arbetsgruppens förslag att de lagar som innehåller bestämmelser om hustrutillägg ska ändras på så vis att hänvisningar till förmånen tas bort.

I detta ärende har arbetsutskottet beslutat. Martin Engman, samhällspolitisk chef, har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Anna Eriksson, sakkunnig i pensioner, deltagit.

Christina Rogestam
Förbundsordförande